

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obo/2/2016
Identifikačné číslo spisu:	1514219155
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1514219155.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Prieceľovej a členiek senátu JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v spore navrhovateľa: SIBA CONSULTANTS COMPANY, so sídlom Trust Company Complex, Ajeltake Road, Ajeltake ostrov, Majuro, Marshallove ostrovy, MH96960, IČO: 66528, zast. ALMOND LEGAL s.r.o., so sídlom Grösslingova 45, Bratislava, IČO: 47 248 653, konajúca prostredníctvom konateľky, advokátky JUDr. Evy Revilákovovej, proti odporcovi: G. S. C., I., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. X., W., o zaplatenie 6.940.264,-Eur s príslušenstvom a o nariadení predbežného opatrenia, na odvolanie odporcu proti 1. výroku uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoZm/101/2015-393 z 13. októbra 2015, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoZm/101/2015-393 z 13. októbra 2015 v napadnutej v časti jeho 1. výroku, p o t v r d z u j e .

II. Navrhovateľ m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V ako súd prvej inštancie [v ďalšom texte tiež ako „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“ v znení pôvodne aplikovaného Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.”)] uznesením č. k. 1Zm/526/2014-331 zo dňa 15.07.2015 zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by odporcovi zakázal nakladať, teda zmluvne previesť na tretie osoby, zriadiť záložné právo, vecné bremeno alebo iné vecné, či záväzkové právo v prospech tretích osôb, ako aj vložiť ako vklad do základného imania alebo iného majetku právnickej osoby, s majetkom:

- obchodný podiel vo výške 86% základného imania spoločnosti SHRE Nobelova, s.r.o., so sídlom Tomášikova 64, 831 04 Bratislava, IČO: 46 895 744, zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 85416/B,

- 167 kusov zaknihovaných kmeňových akcií na meno, s menovitou hodnotou každej akcie 33.194,-Eur, ktorých emitentom je spoločnosť SITNO HOLDING, a.s., so sídlom Zechenterova 328/5, 967 01 Kremnica, IČO: 36 040 932, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel: Sa, vložka č.: 611/S, a to tými, ako sú vedené pre odporcu ako ich majiteľa podľa § 156 ods. 6 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v zozname akcionárov vedenom spoločnosťou Centrálny

depozitár cenných papierov SR, a.s., so sídlom ul. 29. augusta 1/A, 814 80 Bratislava, IČO: 31 338 976, resp. v zozname akcionárov vedenom priamo spoločnosťou SITNO HOLDING, a.s.,

- nehnuteľný majetok odporcu, evidovaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor, pre katastrálne územie A., obec W. - mestská časť H., okres W. G., a to byt č. XX na 6 nadzemnom podlaží bytového domu na S. ulici v W., orient. č. XX/F, súp. č. XXXXX, postavenom na pozemku parc. č. XXXXX/XX a spoluvlastnícky podiel k pozemku a podiel k priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadenia bytového domu na S. ulici v W., orient. č. XX/F, súp. č. XXXXX, postavenom na pozemku parc. č. XXXXX/XX vo veľkosti XXXX/XXXXXX,
- nehnuteľný majetok odporcu, evidovaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor, pre katastrálne územie X. P., obec W. - mestská časť X. mesto, okres W. I, a to:
- rodinný dom na W. ulici v W., orient. č. X, súp. č. XXXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX/XX,
- samostatne stojaca garáž na W. ulici v W., súp. č. XXXX, postavená na pozemku parc. č. XXXX/XX,
- pozemok parc. č. XXXX/XX, výmera XX m2, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria,
- pozemok parc. č. XXXX/XX, výmera XXX m2, druh pozemku - ostatné plochy,
- pozemok parc. č. XXXX/XX, výmera XX m2, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria,
- nehnuteľný majetok odporcu evidovaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom N. A. M., katastrálny odbor, pre katastrálne územie Q., okres N. A. M.:
- chata súp. č. XXX postavená na pozemku parc. č. XXX, parcela registra C,
- pozemok parc. č. XXX, výmera XX m2, druh pozemku. - zastavané plochy a nádvoria, parcela registra C,
- pozemok parc. č. XXX/X, výmera XX m2, druh pozemku - záhrady, parcela registra C,
- pozemok parc. č. XXX/X, výmera XXXX m2, druh pozemku - záhrady, parcela registra C,
- pozemok parc. č. XXX/X, výmera XXX m2, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, parcela registra C,
- pozemok parc. č. XXX, výmera XXXX m2, druh pozemku - záhrady, parcela registra C,
- pozemok parc. č. XXX/X, výmera X m2, druh pozemku - ostatné plochy, parcela registra C,
- pozemok parc. č. XXX/X, výmera XX m2, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, parcela registra C,
- pozemok parc. č. XXXX/X, výmera XXX m2, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, parcela registra E,
- pozemok parc. č. XXXX, výmera XXX m2, druh pozemku - záhrady, parcela registra E.

Súčasne sa navrhovateľ domáhal uložiť odporcovi povinnosť zložiť do súdnej úschovy peňažné prostriedky vo výške hodnoty žalovanej sumy spolu s jej príslušenstvom, alternatívne v hodnote uloženej súdom, ako aj uložiť odporcovi povinnosť zložiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa titulom trov konania sumu 17.208,02,-Eur, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

2. Poukázaním na § 102 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. e/ a § 74 ods. 1 O. s. p. súd prvého stupňa konštatoval, že predpokladom na nariadenie predbežného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila danosť nároku a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Uviedol, že navrhovateľ danosť nároku osvedčoval prvopisom zmenky, ktorá bola indosamentom, napísaným na privesku, prevedená na jeho rad dňa 17.04.2014. S poukazom na čl. I § 16 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zdôraznil, že o tom, kto má zmenku v rukách, platí, že je riadnym majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak je posledný z nich blankoindosamentom. S poukazom na uvedené ustanovenie súd prvého stupňa vyslovil, že navrhovateľ neosvedčil, že má v rukách listinu, do ktorej je uplatnená pohľadávka inkorporovaná. Mal za to, že odporca preukázal, že zmenka, z ktorej si navrhovateľ právo uplatňuje, bola uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 2UL/1/2014-29 zo dňa 29.10.2014 vyhlásená za umorenú a umorením sa záväzok z nej previedol na inú listinu, a to na uznesenie o umorení, čím sa zmenkové práva a záväzky inkorporovali do uznesenia o umorení zmenky. Tieto účinky nastali napriek tomu, že originál zmenky nebol zničený a je uložený v trezore súdu prvého stupňa. S poukazom na § 135 ods. 2 O. s. p. konštatoval, že v tomto konaní nie je súd oprávnený posudzovať, či boli splnené podmienky na umorenie zmenky a je povinný z uznesenia o umorení zmenky vychádzať, nakoľko okamihom právoplatnosti uznesenia o umorení, plní funkciu zmenky už len toto uznesenie. Vo vzťahu k náhrade trov predbežného opatrenia súd prvého stupňa uviedol, že o nich

rozhodne v zmysle § 145 O. s. p..

3. Na odvolanie navrhovateľa proti prvostupňovému uzneseniu, Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., uznesením č. k. 3CoZm/101/2015-393 zo dňa 13.10.2015, odvolaním napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 219 O. s. p. potvrdil (2. výrok uznesenia). Súčasne zamietol návrh odporcu na zámenu účastníka na strane navrhovateľa a návrh na zastavenie konania (1. výrok uznesenia).

4. Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že navrhovateľ sa nariadenia predbežného opatrenia domáhal za účelom zabezpečenia budúceho možného výkonu rozhodnutia. Konštatoval, že predpokladom pre nariadenie predbežného opatrenia je nielen osvedčenie nároku, ale aj bezprostredne hroziacej ujmy. Odvolací súd nemal z obsahu spisu za osvedčené, že sa odporca zbavuje majetku s úmyslom zmarit' budúci výkon rozhodnutia. Za takéto konanie samé o sebe nepovažoval prevod obchodného podielu vo výške 100% spoločnosti SITNO GROUP a obchodného podielu vo výške 40% v spoločnosti TAU-CHEM s.r.o.. Uviedol, že odporca vlastní aj ďalší hodnotný majetok, pričom navrhovateľ neosvedčil, že by mal v úmysle nakladať aj s ním. Za takéto konanie nemožno považovať ani kroky smerujúce k umoreniu zmenky, pretože Občiansky súdny poriadok v § 185m ods. 2 upravuje postup, ako sa má ten, kto má listinu brániť.

5. Odvolací súd prvým výrokom svojho rozhodnutia zároveň rozhodol o zamietnutí návrhu odporcu na zámenu účastníka na strane navrhovateľa, ako aj jeho návrhu na zastavenie konania, podaný písomným podaním zo dňa 11.09.2015. Odporca zámenu účastníka navrhol z dôvodu, že nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o umorení zmenky prešli všetky práva zo zmenky na majiteľa uznesenia o umorení, t. j. odporcu ako navrhovateľa a jediného účastníka konania o umorení zmenky. Zastavenie konania podľa § 104 O. s. p. odôvodnil tým, že pripustením zámeny účastníka na strane navrhovateľa nastane situácia, kedy na strane navrhovateľa a na strane odporcu bude vystupovať ten istý subjekt, a teda v konaní bude v skutočnosti vystupovať jediný účastník, čo je v prípade civilného sporového procesu vylúčené.

6. Odvolací súd poukázaním na § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. konštatoval, že uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 2VI/1/2014-29 (správne malo znieť „2UL/1/2014-29“) z 29.10.2014 o umorení listiny síce umorenú listinu nahrádza, avšak vzhľadom na obsah výroku uznesenia, ktorý po právoplatnosti jedine zaväzuje a má náležitosti zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje návrh v tomto konaní a ktorá je uložená v trezore súdu, odvolací súd nemal za preukázané, že došlo k umoreniu tej zmenky, na základe ktorej sa navrhovateľ domáhal nariadenia predbežného opatrenia a teda, že na odporcu prešli práva zo zmenky. Poukázal na to, že v uznesení sa uvádza, že zmenka bola splatná v mieste plnenia Bratislava, Poštová banka a.s., avšak zmenka miesto plnenia neobsahuje, ale je na nej v zmysle čl. I § 4 zákona č. 191/1950 Zb. označený domicil, a teda je umiestnená u tretej osoby, ktorou je Poštová banka a.s.. V uznesení ďalej chýba doložka „bez protestu“, ktorou je opatrená zmenka, z ktorej si navrhovateľ uplatňuje práva v predmetnom konaní. Zdôraznil, že ak má uznesenie nahrádzať umorovanú zmenku, jeho obsah by nepochybne mal byť totožný s obsahom zmenky. Dospejúc k záveru, že odporca nepreukázal skutočnosti uvedené v § 92 ods. 2 a 3 O. s. p., odvolací súd návrh odporcu na zámenu účastníka a s tým súvisiaci návrh na zastavenie konania, zamietol. Vo vzťahu k trovám konania odvolací súd uviedol, že o týchto rozhodne súd prvého stupňa vo veci samej.

7. Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave v časti výroku, ktorým tento zamietol návrh odporcu na zámenu účastníka na strane navrhovateľa, ako aj návrh na zastavenie konania (1. výrok), podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, a to písomným podaním zo dňa 12.11.2015, krajskému súdu doručeným dňa 13.11.2015 (č. l. 453 až 456 spisu). Tvrdí, že Krajský súd v Bratislave neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), súčasne že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.).

8. Odporca v odvolaní tvrdí, že svojím podaním zo dňa 11.09.2015 navrhoval zmenu účastníctva (§ 92 ods. 2 a 3 O. s. p.) a nie zámenu účastníctva (§ 92 ods. 4 O. s. p.) a nie je pravdou, že dotknutá zmenka údaj o platobnom mieste neobsahuje, pretože je na nej jasne uvedené, že platobným miestom je Bratislava, tak ako je uvedené aj v uznesení o umorení zmenky. Odporcovi preto nie je zrejmé, na základe čoho dospel Krajský súd v Bratislave k záveru, že zmenka miesto plnenia neobsahuje a obsah uznesenia o umorení sa z toho dôvodu nezhoduje s obsahom zmenky.

9. Vo vzťahu k chýbajúcej doložke bez protestu v uznesení o umorení zmenky odporca uviedol, že táto

skutočnosť vôbec nespochybňuje totožnosť obsahu uznesenia o umorení s obsahom zmenky. Tvrdí, že uznesenie o umorení obsahuje všetky podstatné náležitosti zmenky, ktoré Zákon zmenkový a šekový na platnosť zmenky predpisuje, pričom odporca (zároveň ako navrhovateľ pri podávaní návrhu na umorenie zmenky) predložil súdu fotokópiu zmenky. Považuje preto za vylúčené, aby sa uznesenie o umorení týkalo inej listiny ako zmenky.

10. V ďalšej časti odvolania odporca poukázal na to, že Okresný súd Bratislava V o návrhu odporcu na zmenu účastníctva na strane navrhovateľa, ani o jeho návrhu na zastavenie konania nerozhodol, ale bez rozhodnutia o uvedených návrhoch postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave spolu s odvolaním navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 1Zm/526/2014-331 zo dňa 15.07.2015 o zamietnutí návrhu navrhovateľa zo dňa 16.04.2015 na nariadenie predbežného opatrenia. Krajský súd v Bratislave preto vydal rozhodnutie v časti 1. výroku svojho uznesenia ako súd prvého stupňa a nie ako odvolací súd. Napriek tejto skutočnosti, teda že Krajský súd v Bratislave o návrhu na zmenu účastníctva na strane navrhovateľa a návrhu na zastavenie konania rozhodol ako súd prvého stupňa, v poučení rozhodnutia nesprávne uviedol, že proti tomuto rozhodnutiu nie je možné sa odvolať, a to v rozpore so zásadou dvojínštančnosti civilného konania. Poukázaním na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) č. k. III. ÚS 452/2010-37 zo dňa 10.05.2011, v ktorom ústavný súd rozhodoval o takmer totožnom skutkovom stave, odporca vyslovil názor, že odvolanie proti 1. výroku uznesenia Krajského súdu v Bratislave je prípustné, pričom odvolacím orgánom je Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd druhého stupňa. Poukázal tiež na skutočnosť, že 1. výrok uznesenia krajského súdu nie je závislý od jeho 2. výroku, ktorým Krajský súd v Bratislave potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava V o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Na základe všetkých uvedených tvrdení odporca Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako odvolaciemu súdu navrhol, aby uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoZm/101/2015-393 zo dňa 13.10.2015 v časti výroku, ktorým zamietol návrh odporcu na zmenu účastníka na strane navrhovateľa a návrh na zastavenie konania (1. výrok) zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odporca si zároveň uplatnil bližšie nešpecifikované trovy konania.

11. K odvolaniu odporcu sa navrhovateľ nevyjadril.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola vec predložená na rozhodnutie o odvolaní odporcu proti výroku Krajského súdu v Bratislave ako súdu odvolacieho, ktorým jeho návrh na zmenu účastníka na strane navrhovateľa, ako aj návrh na zastavenie konania zamietol, skúmal najskôr podmienky, za ktorých môže konať.

13. Vzhľadom k tomu, že odvolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, najvyšší súd postupoval v zmysle prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 veta prvá C. s. p. (podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a právnu vec posudzoval v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

14. Podľa § 470 ods. 4 C. s. p., konanie začaté do 30.06.2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo.

15. Aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení O. s. p. v §§ 1 až 6, musia byť splnené procesné podmienky konania, ktorými na strane súdu sú také jeho vlastnosti, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto vlastnosťou je aj funkčná príslušnosť, úprava ktorej dáva odpoveď na otázku, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe.

16. Podľa § 10 ods. 1 O. s. p., krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov. O odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10 ods. 2 O. s. p.).

17. Citované zákonné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravovali funkčnú príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na konanie o veci tak, že najvyšší súd je oprávnený rozhodovať o odvolaniach ako riadnych opravných prostriedkoch vtedy, ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu prvého stupňa.

18. V prejednávanej veci odvolanie odporcu smeruje proti uzneseniu, ktorým krajský súd v odvolacom konaní nevyhovel jeho návrhom na zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p., ani návrhu na zastavenie konania podľa § 104 O. s. p..

19. Postup odvolacieho súdu, ktorý o označených procesných návrhoch odporcu rozhodoval v

odvolacom konaní (keďže tieto boli odporcom podané až v priebehu odvolacieho konania, a to písomným podaním zo dňa 11.09.2015 na č. l. 383 - 387, po predložení s vecou súvisiaceho spisu Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľa podaného proti uzneseniu prvostupňového súdu č. k. 1Zm/526/2014-331), bol v súlade so zákonom. Z ust. § 216 ods. 1 O. s. p. totiž vyplýva, že v odvolacom konaní neplatia § 92 ods. 1 a 4, § 97 a 98, z čoho vyplýva, že ust. § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. v odvolacom konaní použiteľné sú.

20. Odvolací súd však o návrhoch odporcu rozhodoval prvýkrát, a teda jeho rozhodnutie je prvým rozhodnutím o predmetných návrhoch, vydaným ešte pred rozhodnutím o merite veci, z dôvodu ktorého je treba proti takémuto rozhodnutiu pripustiť možnosť podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku, rešpektujúc princíp (zásadu) dvojínštancnosti konania. Hlavným cieľom účastníka konania podávajúceho odvolanie proti určitému rozhodnutiu je zabrániť právnym následkom takého rozhodnutia. V prípade, ak by mu možnosť preskúmania „prvého“ rozhodnutia o riešenej otázke bola odopretá, predstavovalo by takéto konanie odňatie možnosti účastníka konať pred súdom, z dôvodu odňatia jeho možnosti namietat právne závery rozhodujúceho súdu na inštancne vyššom súde (súde vyššieho stupňa), priečiace sa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom aj na inom orgáne Slovenskej republiky) a bolo by porušením aj článku 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (v zmysle ktorej každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivá, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch). Takýto postup je v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR, ktorý v náleze č. k. III. ÚS 452/2010-37 zo dňa 10.05.2011 (v obdobnej otázke, aká je predmetom tohto odvolacieho konania), na ktorý poukázal aj samotný odporca vo svojom odvolaní, vyslovil, že „Civilné konanie je ovládané aj zásadou dvojínštancnosti konania, pričom táto zásada je spravidla posudzovaná ako zásada ústavná, napriek tomu, že jednoznačne nie je deklarovaná ústavou. Samotné právo na dvojínštancné konanie je dôsledku výkladu vnímané ako súčasť v širšom zmysle ponímaného slova na spravodlivý proces. Podstatou tejto zásady je, že dôležité a najmä právne otázky po rozhodnutí na súde prvého stupňa môžu byť následne predmetom posúdenia prostredníctvom opravného prostriedku na inštancne vyššom súde. ... V súlade so zásadou práva na spravodlivý proces je potrebné, aby subjekty mali možnosť vyjadriť sa ku každému právnemu názoru vyjadrenému v odôvodnení rozhodnutia, najmä ak je iný ako právny názor prezentovaný niektorou zo sporových strán. Krajský súd rozhodol o otázke zmeny účastníctva na strane žalobcu síce v odvolacom konaní, ale rozhodol o nej samostatne pred rozhodnutím o merite veci, pričom predtým táto otázka nebola rozhodovaná na okresnom súde.“

21. Vzhľadom na vyššie uvedené má najvyšší súd, zohľadňujúc individuálny prístup k výkladu jednotlivých zákonných ustanovení vo vzťahu k existujúcim skutkovým a právnym okolnostiam v konkrétnych posudzovaných veciach, za to, že v predmetnom prípade je daná jeho funkčná príslušnosť na preskúmanie a rozhodnutie o odvolaní podanom odporcom proti výroku uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoZm/101/2015-393 zo dňa 13.10.2015, ktorým rozhodol o zamietnutí jeho návrhov na zmenu účastníka na strane navrhovateľa a návrhu na zastavenie konania, a to aj napriek tomu, že spôsobilým predmetom odvolacieho konania sú inak len rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 201 O. s. p.), pričom Krajský súd v Bratislave v danom prípade rozhodol ako odvolací súd v štádiu opravného konania.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky následne po zistení, že odvolanie podala strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté (§ 359 C. s. p.), včas (§ 362 ods. 1 prvá veta C. s. p.), preskúmal vec bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné, preto uznesenie Krajského súdu v Bratislave v odvolaní napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vo výroku vecne správne potvrdil.

23. Podľa § 92 ods. 2 O. s. p., ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním

návrhu na začatie konania zostávajú zachované (§ 92 ods. 3 O. s. p.).

24. Účelom procesného inštitútu obsiahnutého v § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. je umožniť zmenu účastníkov konania, a to v závislosti od hmotnoprávných zmien, ku ktorým došlo po začatí súdneho konania. Zmyslom tejto právnej úpravy je umožniť navrhovateľovi, ktorý je „pánom sporu“, od ktorého závisí priama dispozícia s návrhom (žalobou), aby pomocou zmeny účastníka konania odstránil nedostatok aktívnej alebo pasívnej vecnej legitímácie, ktorý nastal v priebehu konania a ktorý by inak neodvratne viedol k zamietnutiu žaloby, a to v prípade, ak je hospodárne, aby vec bola prejednaná a rozhodnutá v rámci už začatého konania voči inej osobe. Predpokladom zmeny je návrh podaný navrhovateľom alebo osobou, na ktorú boli práva alebo povinnosti, o ktorých sa koná, prevedené alebo na koho prešli, súčasne súhlas nového navrhovateľa (ktorý sa nevyžaduje, ak návrh podá sám vstupujúci, nový navrhovateľ).

25. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že predmetom sporu je navrhovateľom uplatnené právo na peňažné plnenie na základe zmenkového záväzku, vyplývajúceho z vlastnej zmenky, vystavenej odporcom v Bratislave dňa 30.05.2013, na rad spoločnosti SITNO, a.s., Grösslingova 45, 811 09 Bratislava, IČO: 31 412 696, na zmenkovú sumu 6.940.264,-Eur, splatnej v Bratislave u Poštovej banky, a.s., IČO: 31 340 890 (domicilát), s doložkou „bez protestu“, indosovanej v Bratislave dňa 17.04.2014 na rad SIBA CONSULTANTS COMPANY, IČO: 66528 (t. j. navrhovateľa v tomto konaní). Z obsahu spisu vyplýva, že originál zmenky bol odovzdaný Okresnému súdu Bratislava V do úschovy dňa 20.04.2015 [originál úradného záznamu o prevzatí zmenky na č. l. 270, v spojení so žiadosťou o opravu dátumu prevzatia zmenky na úradnom zázname (č. l. 268) a fotokópiou úradného záznamu na č. l. 269]. Okresný súd Bratislava V listom zo dňa 26.11.2015, adresovaným navrhovateľovi (jeho právnomu zástupcovi) potvrdil, že originál zmenky vystavenej dňa 30.05.2013 na sumu 6.940.264,-Eur s príveskom zo dňa 17.04.2014, je ku dňu 26.11.2015 uschovaný v trezore Okresného súdu Bratislava V v oddelení zmeniek.

26. Odporca písomným podaním zo dňa 11.09.2015 (č. l. 383) navrhol „zmenu účastníctva na strane žalobcu a zastavenie konania“, dôvodiac, že navrhovateľom predložená zmenka bola v dôsledku jej umorenia (uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 2UL/1/2014-29 zo dňa 29.10.2014 - č. l. 388) zbavená právnych účinkov a nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o umorení zmenky (dňa 21.07.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6CoD/14/2014-120 zo dňa 30.06.2015 - č. l. 311), t. j. po začatí konania, prešli všetky práva navrhovateľa, o ktorých sa koná v tomto konaní, na odporcu ako majiteľa uznesenia o umorení. Z uvedeného dôvodu navrhovateľ nie je v prebiehajúcom spore aktívne vecne legitimovaným subjektom. Zastavenie konania odporca odôvodnil tým, že pripustením zmeny účastníka na strane navrhovateľa nastane situácia, kedy na strane navrhovateľa a na strane odporcu bude vystupovať ten istý subjekt, a teda v konaní bude v skutočnosti vystupovať jediný účastník, čo je v prípade civilného sporového procesu vylúčené.

27. Krajský súd v Bratislave vyššie označené návrhy odporcu zamietol, a to prvým výrokom uznesenia č. k. 3CoZm/101/2015-393 zo dňa 13.10.2015, ktorý napadol odvolaním odporca, ktorý okrem iného namietol, že podaním zo dňa 11.09.2015 navrhoval zmenu účastníctva (§ 92 ods. 2 a 3 O. s. p.) a nie zámenu účastníctva (§ 92 ods. 4 O. s. p.).

28. Z obsahu odvolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu je nepochybne zrejmé, že tento rozhodoval o zámene účastníka na strane navrhovateľa podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p., a nie o zámene účastníka podľa § 92 ods. 4 O. s. p.. Vo vzťahu k použitej terminológii „zámena“ alebo „zmena“ účastníka konania (účastníctva), najvyšší súd poukazuje na časté používanie oboch termínov vo vzťahu k ust. § 92 O. s. p., pričom právna teória sa na niektorých miestach prikláňa k názoru, že pokiaľ k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností dochádza pred začatím konania, ide o zámenu účastníka, kým zmena účastníka nastáva v priebehu občianskeho súdneho konania. Doterajšia dlhodobá zaužívaná súdna prax a samotný komentár k § 92 O. s. p. (napr. Komentár k Občianskemu súdnemu poriadku, kolektív autorov pod vedením JUDr. Jaroslava Krajča z roku 2010, EUROUNION, strana 374 a nasl.) uvádza predpoklady zámeny účastníkov, ktorú terminológiu si osvojuje najvyšší súd aj v posudzovanej veci.

29. Vo vzťahu k tvrdeniu odporcu, že v dôsledku umorenia zmenky navrhovateľ stratil aktívnu vecnú legitímáciu v spore (keďže majiteľom a držiteľom uznesenia o umorení, nahrádzajúceho umorenú zmenku, z ktorej navrhovateľ uplatňuje svoje práva, je odporca), preto všetky práva navrhovateľa, o ktorých sa koná v tomto konaní, prešli po začatí konania na odporcu, najvyšší súd zdôrazňuje, že otázka

aktívnej legitímácie (teda či navrhovateľ je nositeľom tvrdeného hmotného práva), ako aj opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť uplatneného nároku, je otázkou hmotného, nie procesného práva a týmto sa súd bude zaoberať v konaní v rámci dokazovania pri vecnom prejednaní žaloby.

30. Na dôvažok najvyšší súd pripomína, že odporca nie je oprávnený navrhnúť zmenu účastníctva na strane navrhovateľa tak, aby na jeho miesto vstúpil samotný odporca, nakoľko sa to prieči základným zásadám sporového konania, ktorým je aj prejednávaná vec o peňažné plnenie a ktorého okruh účastníkov vymedzuje navrhovateľ ako disponent konania, ktorý nepochybne musí s návrhom, ak ho podáva ten, kto má nastúpiť na jeho miesto, vyjadriť súhlas.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave v časti výroku o zamietnutí návrhov odporcu na zmenu účastníka na strane navrhovateľa a na zastavenie konania, ako vecne správne podľa § 387 C. s. p. potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p.. V odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný navrhovateľ, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je podľa § 421 ods. 1 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné

spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha [dovolací návrh (§ 428 C. s. p.)].

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).